

Stalltips

Kameran ser det ögat missar

Veterinärt. Nytt system hjälper veterinären med hältutredningar

Ale Djursjukhus är en av de första klinikerna som använder Qualisys - ett system som med hjälp av kameror kan ge en bättre bild av hältor.

- Det är det bästa hjälpmedel som har kommit för hältutredningar under mina 30 år som veterinär, säger Lotta Månsby på Ale Djursjukhus.

-Kamerorna dokumenterar vad ögat inte hinner se och man får en objektiv vetenskaplig bedömning. Det hjälper mig som veterinär att tänka till och se med nya kritiska ögon, säger Lotta Månsby om den senaste investeringen som varit i bruk sedan januari.

Systemet heter Qualisys och börjar bli alltmer känt även inom hästbranschen (se faktaruta). Efter ett studiebesök med hela personalen på SLU (Sveriges lantbruksuniversitet) för två år sedan var intresset väckt. Då hade man precis installerat kameror i den nya kliniken där. Och efter en demonstration av Qualisys på Scandinavianum 2016 började diskussionerna ta fart på allvar. Så Ale Djursjukhus är en av de första klinikerna som börjat med detta svenska högteknologiska bildanalysystem.

Lotta och hennes man, Mikael Svedberg, driver Ale Djursjukhus sedan 1994 och Lotta, som har ett stort engagemang i galoppporten, ägnar sig huvudsakligen åt hältediagnostik. Därför är hon extra förtjust i den nya bildanalysutrustningen och tror att den kan tillföra mycket.

-Det är en väldigt kostsam investering. Men - systemet hjälper till så att man får en snabbare diagnos eftersom man kan verifiera direkt. Det vinner alla på, säger Lotta Månsby som får assistans av veterinär Marie Patriksson vid Ridsports besök.

Hon är den veterinär på Ale som är bäst på att hantera systemet och båda tycker det är bra att vara två när Qualisys används. Åtminstone så här i början.

Kroniska problem

I dag undersöks det 17-åriga stoet Temptation (e Negro) som ägs av Jessica Nordin från Vena Dressyrcenter. Stoet, som kallas Tessan till vardags, går Intermediaire och Jessica tränar regelbundet för den brittiska tränaren David Hunt. Hästen har ett kroniskt problem i strålbensområdet i höger framhov. Nu kom hon till kliniken eftersom ägaren hade känt en frambenshåla och trodde att det kanske var samma problem igen. Därför tyckte Jessica Nordin att det var värt att betala lite extra för att få

en exakt bild av läget och själv kunna följa kurvorna på dataskärmen. Som elektronik- och dataingenjörsutbildad vill hon gärna se hur systemet fungerar i praktiken. I slutändan hoppas hon få tillbaka sin tävlingshäst på banan igen.

-Hon är het att rida men jättesnäll att hantera. Min treåriga dotter tycker att hon är världens snällaste häst, säger Jessica Nordin som låter dottern Inez hjälpa till när Tessan förbereds inför undersökningarna.

Registrerar allt

Tessan får självhäftande markörer fästa på huvud, manke och kors innan undersökningen påbörjas. Först blir det som vanligt springa rakt fram och så småningom även på volten i båda varven. De många kamerorna registrerar allt och det blir lättare att se om det är i landningen eller i påskjutet som hästen visar en eventuell avvikelse. Därefter lägger Lotta bedövningar för att se om det blir någon skillnad efter det.

Det blir det och på datorn syns skillnaden tydligt. Men den här gången blev inte resultatet det förväntade. Tessan var ohalt på sitt högra ben men i stället hade hon en infektion i vänster framhov som behandlades, och ett återbesök bokades in för uppföljning.

-Det nya systemet är ett hjälpmedel som kvalitetssäkrar undersökningarna. Det är ju mycket tidskrävande men samtidigt tycker vi att det är värt den tiden det tar. Utrustningen kommer bäst till sin rätt med låggradiga hältor på flera ben. Att kunna dela upp steget i flera delar gör allt mer synligt, säger Lotta Månsby och poängterar att alla rörelseavvikelser inte är hältor. Mycket är individbaserat så det gäller att förstå det man ser.

Alla har avvikelser

Hästar är inte helt symmetriska och att hitta en häst som är helt utan avvikelser är näst intill omöjligt menar hon. På den klinik i Tyskland som har systemet används det ofta som en komplettering vid besiktningar.

Vad är den största fördelen med att använda sig av Qualisys?

- Det bästa är att man får en objektiv, vetenskaplig mätning. Via instrumenten ser man avvikelser och det som är riktigt roligt är när hästen är behandlad och kommer tillbaka. Systemet visar då procentuellt hur mycket bättre hästen blivit vid återbesöket.

**Britta Lundh Flodin, text
Kjell Flodin, foto**



Jessica Nordin med sitt sto Temptation, som visade sig vara halt på ett annat ben än vad man först trodde.



Marie Patriksson sätter på de självhäftande markörerna inför undersökningen.



Lotta Månsby och Marie Patriksson analyserar resultaten, som syns på dataskärmen.

Fakta. Qualisys

Qualisys utvecklar och säljer system för tredimensionell rörelseanalys inom många olika områden. Systemet mäter objektivt hästens rörelsemönster. Hästen får markörer fästa på kroppen och filmas under

undersökningen. Kamerorna fångar markörernas position. En halt häst vill avlasta det onda benet. Därför sjunker den ned djupare och skjuter ifrån mer med det friska benet. Systemet visualiserar asym-

metrierna (avvikelserna) och ger en förställd bild av var och hur hästen är asymmetrisk. Dessa asymmetrier kan mätas och jämföras över tid, vilket underlättar såväl diagnos som behandling.

Hästen filmas initialt, efter böjprov och efter anestesi (bedövning). Resultaten från flera försök kan sedan jämföras för att se om en behandling gett önskad effekt.



En av de många kamerorna som behövs vid mätningen.